

accommodati; ut ſimul & verba intelligantur, & ad pietatem Auditores excitentur.

XXXI. Synodus P. II. Mechlinienſis verbis ſuprà relatis ſubjungit: "Similiter & organa, & quæcumque inſtrumenta muſica, tam in proceſſionibus, quàm in Eccleſiis, modulatione ſua *laſcivas* cantiones non imitentur.

XXXII. Deinde capite ſequenti: "Tinnabula quoque & campanas ad harmoniam quãdam pulſantes, ejuſmodi pulſatione turpes, inhoneſtas vel ſcandalofas cantiones non exprimant, vel imitentur, ſed potius hymnorum & canticorum Eccleſiæ modulationes. Et ſic ubi neceſſe fuerit, cum Magiſtrato deſuper agatur.

Idem de tinnabulis habet Synodus P. I. Cameracenſis loco citato cap. 15. addens: "Si quis non paruerit, puniatur; ut qui milis labendi occaſionem præbuerit, & in reſcriptis dicata, & ſpurca & inhoneſta attulerit.

XXXIII. Denique Synodus Tridentina omnem irreverentiam à locis ſacris remotam deſiderans, præmiſſis addidit: "Item ſeculares omnes actiones, vana atque adeo proſana colloquia, exambulationes, ſtrepitus, clamores arceant: ut domus Dei verè domus orationis eſſe videatur ac dici poſſit.

Multa pro executione hujus Decreti obſervanda propoſuit S. Carolus in Concilio IV. Mediolanenſi parte 1. cap. 17. cujus hic eſt titulus: *De profano uſu à ſacris locis tollendo.*

XXXIV. Ut autem hæc omnia facilius executioni mandari queant, Synodus Tridentina vult ut Epifcopi etiam tamquam Sedis Apoſtolice Delegati corrigant, ſtanant, prohibeant, & mandent ea, quæ opportuna videbuntur; atque ad ea inviolatè ſervanda cenſuris Eccleſiaſticis, aliſque poenis fidelem populum compellant, non obſtantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus ac conſuetudinibus quibuſcumque.

XXXV. Verendum, ne plures Eccleſiarum Prælati in recandis abuiſibus, qui hoc titulo notati ſunt, ſegniores redantur vulgari illo, ſed admodum pernicioſo argumento: Hoc jam diu ita obſervatum fuit; hoc Prædeceſſores noſtri toleraverunt; cur nos illis volumus eſſe ſapientiores aut meliores: ſufficit nobis vivere, ut illi vixerunt.

Pernicioſum ſanè argumenti genus, quo deteſtandi, maximeque abuſus, cum ſemel invaluerint, juſtificari poterunt.

XXXVI. Nonne hoc ſpecioſo argumento jam pridem nonnulli juſtificare, ac retinere contendunt *feſtum fatuorum*; ubi videbat populus Sacerdotes & Clericos Divini Officii tempore larvatos, monſtruoſos vultibus, aut in veſtibus mulierum, aut lenonum vel hiſtrionum choreas ducere, in choro cantilenas inhoneſtas cantare, offas pingues ſupra cornu Altaris juxta celebrantem Miſſam comedere, ludum taxillorum exarare, thurificare de fumo fœtudo ex corio veterum ſotularium, & per totam Eccleſiam curare.

Ità hanc celebrationem deſcripſit Facultas Theologica Pariſienſis in epifſola Prælatiſ & Capituliſ Eccleſiarum Regni Galliæ inſcripta, & in appendicem operum Petri Bleſienſis relata pag. 782. quâ ipſos multis argumentis, ad hunc abuſum longa conſuetudine & multarum Eccleſiarum praxi inolitum, tollendum movere conatur; atque inter alia argumentum à tolerantia & factò Prædeceſſorum præveniens, tale de illo judicium deprimit: "Nolite ſubdolas hominum voces audire ſic dicentium: Prædeceſſores noſtri, qui erant notabiles viri reputati, iſtud permiferunt, ſufficit nobis vivere ut ipſi: procul dubio iſtud argumentum *diabolicum* eſt, *infernalis* hæc *perſuaſio*; vos illorum exitum ignoratis, an bonus an malus fuerit.

TITULUS VI.

De Sacramento Pœnitentiæ.

CAPUT I.

De variis Nominibus, Partibus, Forma & Effectu hujus Sacramenti.

1. Sacramentum olim dictum Sacramentum reconciliationis.
2. Secundo Confessionis.
3. Tertio Absolutionis.
4. Quarto frequenter manus impositio.
5. Quinto Communio seu Pax.
6. Sexto Secunda post naufragium tabula.
7. Septimo Laborioſus Baptiſmus.
8. Octavo olim & hodie frequentiffimè, Sacramentum Pœnitentiæ.
9. Quid ſignificet apud veteres etiam Ethnicos pœnitentia?
10. Qui facti ſui pœnitent, punit in ſe quod fecit.
11. Definitio pœnitentiæ à Gratiano & Canoniftis tradita.
12. Quid de hoc Sacramento habeat Decretum Eugenii IV. & quid ejus prima pars, ſive Contritio?
13. De Confessione ſecunda hujus Sacramenti parte.
14. Etiam circumſtantia peccatorum exprimenda; & quare?
15. Quare confellio præcipuè requiratur?
16. De ſatisfactione tertia parte hujus Sacramenti.
17. Ratio Divina juſtitia ex qua, ut diſſilius dimittantur peccata poſt Baptiſmum, quam ante commiſſa.

18. Juſtitia Divina non permittit, ut ordinariè ſive ullâ ſatisfactione peccata remittantur.
19. Satisfactiones habent vim ſuam ex meritis Chriſti.
20. Forma hujus Sacramenti.
21. Effectus ejusdem.
22. Variæ quæſtiones circa præmiſſa, remiſſive.

I. Sacramentum hoc jam pridem diverſis nominibus appellatum fuit. Primum quidem dictum fuit Sacramentum *reconciliationis*; nimirum ab effectu; eò quòd homo virtute hujus Sacramenti Deo reconcilietur.

II. Secundo Sacramentum *confessionis*, à parte conſpicua & ante remiſſionem peccati, ſive reconciliationem neceſſaria; quâ peccator ſua peccata Sacerdoti aperire atque confiteri debet.

III. Tertio Sacramentum *absolutionis* ab actu Sacerdotis formam Sacramenti proferentis cum dicit: *Ego te absolvo* &c.

IV. Quarto antiquitus frequenter dictum fuit, *manuum impositio*, à ceremonia externa. Sæpius enim in decurſu agendæ pœnitentiæ ipſis Pœnitentibus *manus* imponebantur ab Epifcopis & Presbyteris; idque vel dum orationes ſuper pœnitentes fundebantur, vel abſolutione donabantur. Ità accipitur in *Can. 76. Concilii Carthagenſis IV.* "Si continuo creditur moriturus, reconcilietur per *manus impositionem*.

Porro cum & in aliis Sacramentis manus impositio fieret

Pars II. Tit. VI. De Sacramento Pœnitentiæ.

ret atque inde etiam nomine *manus impositionis*, præſertim Sacramentum Confirmationis indicaretur, ne ex nominis identitate confulſo oriretur, dicere ſolebant hoc Sacramentum, *manuum impositionem reconciliatoriam*, uti videre eſt in *Can. 3. Concilii Arauſicani I.*

V. Quinto dictum fuit *Communio* ſive *Communio & Pax*, eò quòd lapſi per pœnitentiæ actionem & abſolutionem Sacerdotis reſtituerentur Communioni, & Euchariftiæ percipiendæ facultati, atque ad eam dignè ſumendam præpararentur.

VI. Sexto *Secunda post naufragium tabula* sæpè à Patribus vocatur; eamque nomenclaturam tamquam huic Sacramentò convenientem probavit Synodus Tridentina *Seſſ. 6. cap. 14. De juſtificatione* his verbis: "Qui verò ab accepta juſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus juſtificari poterunt, cum, excitante Deo per pœnitentiæ Sacramentum, meritò Chriſti amiſſam gratiam recuperare procuraverint. Hic enim juſtificationis modus eſt lapſi reparatio, quam *secundam* poſt naufragium deperditæ gratiæ *tabulam* SS. Patres aptè nuncuparunt.

VII. Septimò à Patribus dicitur *laborioſus Baptiſmus*; quam rurſus appellationem huic Sacramento convenire dixit Synodus Tridentina *Seſſ. 14. cap. 2. De Pœnitentiâ*; rationem illius dictionis præmittens; eò quòd ad vitæ novitatem & integritatem in Baptiſmo acquiſitam, & per peccatum amiſſam, per Sacramentum Pœnitentiæ *linea* *gnis noſtris ſteſibus & laboribus*, divinè id exigente juſtitia, pervenire nequaquam poſſumus. Quod nuper è Patribus ſuè ac ſolidè adſtruxit Vir eruditus Joannes Optravius in ſpeciali tractatu *De Laborioſo Baptiſmo*.

VIII. Denique hoc Sacramentum & olim & hodie frequentius & uſitatius, aptiſſimèque dicitur Sacramentum *Pœnitentiæ*, à contritione, quæ primum locum inter actus pœnitentiæ habens, dicitur animi dolor ac deteſtatio de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero, uti docet Synodus Tridentina citatâ *Seſſ. 14. cap. 4.*

IX. Pœnitere enim apud Latinos auctores etiam ethnicos dicimus, cum qua ipſi fecimus, aut qua de noſtra voluntate noſtroque conſilio facta ſunt, ea nobis poſt incipiunt diſſolvere, ſententiamque in iis officiis noſtram demutamus: uti latius proſequitur Morinus de Adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ *lib. 1. cap. 1.* notique, hanc eſſe vulgatiſſimam apud probatiſſimos Linguæ Latine quoſque auctores ſignificationem; atque inde concludit, etiam juxta Ethnicos auctores, Pœnitentiæ duo complecti, conſilii ſive ſententiæ mutationem & animi dolorem propter factum aliquod inde conſequens.

Poſt hæc ſubjungit: Tertium addi debet, quod ex utroque neceſſariò videtur emanare, cautio ſcilicet, ne poſtea idem conſulatur, aut exequatur. Vix enim aliquem facti ſui ſeridè pœnitet, qui etiam ſibi non proponat ab eo impoſterum non abſtinere, & incommoda ex priori conſilio & factò exortientia impedire, & à ſe avertere.

Lactantius *lib. 6. cap. 24. Inſtitutionum* hæc tria ſignificata complectens ait: "Is quem facti ſui pœnitet errorem ſuum priſtinum intelligit. Ideoque Greci melius & ſignificantius *μετάνοια* dicunt, quam nos poſſumus reſipientiam dicere. Reſipit enim ac mentem ſuam quaſi ab infania recipit, quem errati piget, caſtigatque ſeipſum dementiæ, & confirmat animum ad rectius vivendum; tum illud ipſum maxime cavet, ne rurſus in eoſdem laqueos inducatur.

X. Dolor autem ille, qui pœnitentiæ ſemper comes eſt ſi exardeſcit, eo animum facti pœnitentem ducit, & impellit, ut pœnas à ſe ipſis ſumat, quemadmodum ibidem notat & probat Morinus; ſubditque: "Hinc appoſitè admodum ad gemmam hanc pœnitentiæ ſignificationem, quæ omnibus auctoribus Eccleſiaſticis ab ipſis Eccleſiæ incunabilis familiariffima & acceptatiſſima fuit, S. Iſidorus in *Van Epen Jur. Eccl. P. II.*

„exhortatione ad Pœnitentiæ, hanc nobis tradidit illius „nominis etymologiam. *Apuntione Pœnitentiæ nomen „accepti, quaſi Pœnitentiæ, dum ipſe homo punit pœnitendo quod malè admiſit.*

XI. Et apud Gratianum *Diſt. 3. De Pœnitentiâ, Can. 4.* auctor libri de vera & falſa Pœnitentiâ ſub nomine S. Auguſtini: Continue dolendum eſt de peccato, quod declarat ipſa dictionis virtus. Pœnitere enim eſt pœnam tenere, ut ſemper puniat in ſe ulciſcendo quod commiſit peccando.

Ex his hanc definitionem à Canoniftis & Theologiſ communiter probatam elicit Gratianus: *Pœnitentiâ itaque eſt vindicta ſemper puniens in ſe quod dolet commiſiſſe.*

Hinc manifeſtum eſt, convenientiſſe hoc Sacramentum à contritione tanquam præcipuâ ſua parte, *Pœnitentiâ* nomen mutâſſe.

XII. De hoc Sacramento habet Decretum Eugenii IV. pro Armenis: "Quorum Sacramentum eſt Pœnitentiâ cuius materia ſint actus Pœnitentiæ, qui tres diſtinguntur partes. Prima eſt cordis contritio, ad quam pertinet ut deoleat de peccato commiſſo cum propoſito non peccandi de cætero.

De prima hac parte latius agit Synodus Tridentina *Seſſ. 14. De Pœnitentiâ cap. 4.* declaratque quod fuerit "quavis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic *contritionis* motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia divinæ miſericordiæ, & voto præſtandi reliqua, conjunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum requiruntur.

Declarat præterea, hanc contritionem non ſolum ceſſationem à peccato, & vitæ novæ propoſitum & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere. Quod ibidem multis Scripturæ testimoniis confirmat.

Poſt hæc duplicem contritionem aſſerit. Unam charitate perfectam. Alteram *imperfectam*; quam & *Attritionem* nuncupat; atque utriuſque effectum exponit.

XIII. Secunda pars in Decreto Eugenii "eſt *oris Confessio*; ad quam pertinet, ut peccator omnia peccata, quorum memoriam habet, ſuo Sacerdoti confiteatur *integraliter*.

Hanc partem fuſius exponit Synodus Tridentina loco citato *cap. 5.* declarans imprimis hanc integram peccatorum confessionem à Chriſto eſſe inſtitutam, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis jure divino neceſſariam exiſtere.

Cum enim Sacerdotes in hujus Sacramenti adminiſtratione ſuſtineant perſonam judicis, conſtat, judicium hoc incognitâ cauſâ illos exercere non poſſe, nec æquitatem quidem in pœnis injungendis ſervare poſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſis peccata declararentur. Atque hinc concludit Synodus, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem, conſcientiam habent, in confessione recenſeri, etiam ſi occultiffima illa ſint, & adverſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa.

Quod ipſum Judicis officium exigit, idipſum & Medici munus (quod & hic Sacerdotes ſpiritualiter exercere debent) requirit: "Si enim, ait Synodus, erubeſcat ægrotus, vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat.

XIV. Ex his rectè colligit præterea Synodus etiam eas circumſtantias in Confessione exprimendas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant, quod ſine illis peccata ſua neque à pœnitentibus integrè exponantur, nec judicibus innoſcant: & fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere.

Hh 1

XV. Que